

Tarkoituksenmukainen ja tehokas organisaatio

– vaikutusten arviointi

Järjestökäsittelyn tueksi on luotu kolme vaihtoehtoista organisoitumisen mallia, joista on tehty erillinen vaikutustenarviointi.

Tässä dokumentissa tarkastellaan ja analysoidaan näiden mallien vaikutuksia. Tavoitteena on varmistaa, että valitut ratkaisut tukevat strategisia tavoitteita, ovat yhdenvertaisia ja parantavat toiminnan laatua ja tehokkuutta.

Kutsumme kaikki jakamaan näkemyksiä organisoitumista koskevaan mallin vaikutuksista ja siitä, miten mallit parhaiten vastaavat toimintalinjauksen tavoitteisiin ja avun muuttuviin tarpeisiin.

IFRC ohjeistukset organisaatio-rakenteeseen

Sääntöjen tulee varmistaa, että kansallinen yhdistys tekee päätöksiä, toimii ja viestii yhtenäisesti.

Vaatimus

Sääntöjen on määriteltävä selkeästi roolit ja vastuut kansallisen yhdistyksen eri tasojen välillä.

Kansallista yhdistystä johtaa keskitetty toimielin.

Keskitettyihin tehtäviin kuuluvat vähintään:

- kansallisen yhdistyksen eheän toimintakyvyn turvaaminen, mukaan lukien perusperiaatteiden noudattaminen ja tunnuksen asianmukaisen käytön
- yhteydet valtion hallintoon
- kansainväliset suhteet, mukaan lukien yhteydet ja sopimukset Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikkeen muiden osien kanssa
- linjaukset ja politiikkakehykset (esimerkiksi talous, henkilöstö, vapaaehtoistoiminta sekä vaatimustenmukaisuus ja eettisyys) sekä riskienhallinta
- valtakunnallisten ohjelmien koordinointi sen varmistamiseksi, että resurssit kohdentuvat humanitaaristen tarpeiden mukaisesti ja että toiminta on yhdenmukaista
- talouden kokonaisohjaus, valvonta ja vastuuvollisuus, mukaan lukien konsernitasoinen budjetointi, tilinpäätökset ja tilintarkastus
- kurinpitomenettelyt ja riitojen ratkaiseminen silloin, kun asioita ei voida ratkaista paikallisella tasolla.

Kaksiportainen malli

Toiminta perustuu paikallisiin osastoihin, jotka vastaavat suoraan oman alueensa avuntarpeisiin. Päätöksenteko, resurssien käyttö ja toiminnan suunnittelu tapahtuvat paikallisesti ilman väliportaita tai alueellista hallintoa. Osastot voivat tehdä nopeita ratkaisuja ja reagoida joustavasti muuttuviin tilanteisiin.

Valtakunnallinen tuki ja ohjaus varmistavat laadun ja yhdenvertaisuuden, mutta eivät rajoita paikallista soveltamista. Työntekijäresurssia hajautetaan voimakkaasti mahdollisimman lähelle osastoja.

Valmiusaluemalli

Siirrymme piiriorganisaatioista laajempiin aluemalleihin, jotka rakentuvat yhteiskunnan valmiuden yhteistyöalueita noudattaen (YTA-alueet). Alueet tukevat osastoja ja allokoivat resursseja alueen sisällä. Alueella olevat työntekijät koordinoivat kriisivalmiutta, koulutusta ja resurssien jakamista sekä toimivat yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Työntekijöitä on eri puolilla aluetta, jotta tuki osastoille on kattavaa. Malli keventää hallintoa ja siirtää työntekijäresurssia geneeriseen osastotukeen. Viranomaista tukeva valmiusrooli korostuu ja alueen vapaaehtoiset voivat osallistua laajoihin operaatioihin.

Kehittyvä nykymalli

Nykyistä piirirakennetta tarkennetaan siten, että piirien rajat noudattelevat paremmin hyvinvointialuerajoja. Samalla etsimme keinoja, joilla mahdollistamme tarkoituksenmukaisen henkilöstön käytön yli järjestyksikkörajojen. Edistämme yhteisiä tukipalveluja ja keskitämme digitaalisia järjestelmiä.

Piireissä olevat työntekijät tarjoavat alueella koulutusta, osaamista ja resursseja osastoille ja mahdollistavat laajemman yhteisöllisyyden ja verkostojen rakentamisen. Paikallisosastot toimivat edelleen avun etulinjassa, mutta piirien tarjoama tuki varmistaa yhdenvertaisuuden ja laadun.

Kaksiportainen malli

Kaksiportaisessa mallissa

- Paikalliset yksiköt vahvistuvat
- Väliportaita kevennetään tai poistetaan
- Päätöksenteko hajautuu paikallisten tarpeiden mukaan

Mallin vahvuudet ja heikkoudet:

Nopea reagointi paikallisesti
Vahva omistajuuden kokemus

Laatu ja yhdenvertaisuus vaihtelevat

Valtakunnallinen koordinaatio
tulee vahvemmaksi

Mikä muuttuisi kaksipuolaisessa mallissa

Mallin keskeiset piirteet:

Itsenäiset paikallisyksiköt
Valtakunnallinen tuki ja ohjaus

Muutokset avun tarvitsijalle:

Avun saanti nopeutuu
Paikallinen osaaminen
ja joustava reagointi korostuvat

Muutokset vapaaehtoistoimintaan:

Vapaaehtoistoiminta muuttuu itseohjautuvammaksi
Toimintaryhmät muodostuu
tarpeen mukaan

Muutokset henkilöstön asemaan ja toimintaan:

Työntekijät siirtyvät
pääosin osastoihin
Henkilöstö on yhden
y-tunnuksen alla

Muutokset johtamisjärjestelmään:

Johtaminen suoraviivaistuu
Hallinto vähenee

Taloudelliset vaikutukset:

Resurssitarve voi pienentyä
Resurssitehokkuus kasvaa

Valmiusaluemalli

Valmiusaluemallissa

- Toiminta ankkuroidaan valmiusrakenteisiin
- Alueelliset kokonaisuudet kasvavat
- Johto ja ohjaus selkeytyvät kriisitilanteissa

Mallin vahvuudet ja heikkoudet:

Nopeus ja koordinaatio kriiseissä

Resurssien joustava käyttö

Skaalautuvuus kasvaa

Etäisyys arjen auttamistyöstä

Vapaaehtoistoiminta vaatii vahvaa tukea

Mikä muuttuisi valmiusaluemallissa

Mallin keskeiset piirteet:

Yhteiskunnan valmius-rakenteisiin pohjautuvat alueorganisaatiot
Alueelliset tiimit tukevat toimintaa

Muutokset avun tarvitsijalle:

Tehokkaampi avun kohdentaminen
Resurssien joustavampi käyttö

Muutokset vapaaehtoistoimintaan:

Isommat alueet ja osastot
Keskitetty johtaminen
Vapauttaa resursseja vapaaehtoisten paikalliseen tukeen

Muutokset henkilöstön asemaan ja toimintaan:

Työyhteisöt kasvavat,
työkuvat selkeytyvät
Henkilöstöprofiilit muuttuvat
Päätöksenteko ja hallinto helpottuvat

Muutokset johtamisjärjestelmään:

Osastot saavat tukea alueellisilta osaamiskeskuksilta
Johtamisen fokus siirtyy ydintehtävään

Taloudelliset vaikutukset:

Resurssien kohdentaminen tehostuu
Yhdenmukaisuus lisääntyy

Kehittyvä nykymalli

Kehittyvässä nykymallissa

- Nykyistä rakennetta kehitetään vastaamaan paremmin hyvinvointialueita
- Paikallinen toiminta säilyy ja seudullinen tuki vahvistuu
- Toimintatapoja ja tukipalveluja yhtenäistetään vaiheittain

Mallin vahvuudet ja heikkoudet:

Jatkuvuus ja tuttuus tukevat toimeenpanoa
Maltilliset muutuskustannukset ja hallittavat riskit

Reagointikyky nopeasti muuttuviin tilanteisiin on rajallinen

Rakenteen muutoskyky on hidas suhteessa toimintaympäristöön

Vaikuttavuus ja kriisikyvykyys vahvistuvat hitaasti

Mikä muuttuisi kehittyvässä nykymallissa

Mallin keskeiset piirteet:

Tarkennetaan nykyistä rakennetta vastaamaan paremmin hyvinvointialueita

Muutokset avun tarvitsijalle:

Avun tasalaatuisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistetaan kehittämällä toimintatapoja ja digitaalisia ratkaisuja

Muutokset vapaaehtoistoimintaan:

Paikallinen toiminta säilyy
Seudullinen tuki vahvistuu

Muutokset henkilöstön asemaan ja toimintaan:

Henkilöstön liikkuvuus ja osaamisen jakaminen lisääntyy
Yhtenäisemmät tukipalvelut

Muutokset johtamisjärjestelmään:

Toimeenpano on realistinen ja riskit hallittavia

Taloudelliset vaikutukset:

Maltilliset muutoskustannukset
Tehokkaampi resurssien käyttö

Millaisia vaikutuksia eri toimintamalleilla olisi?

Näkökulma	Kaksiportainen malli	Valmiusaluemalli	Kehittyvä nykymalli
Yhteiskunta	Korostaa paikallista päätösvaltaa, mutta vaatii vahvaa valta-kunnallista koordinaatiota, yhdenvertaisuutta ja yhteistä reagoitakykyä.	Vahvistaa asemaa osana viranomaisten valmiusjärjestelmiä. Parantaa kriisivalmiutta, mutta voi etääntyä arjen auttamistyöstä.	Lisää yhdenvertaisuutta ja jatkuvuutta nykyisessä rakenteessa. Säilyttää luottamusta, mutta ei yksin riitä vastaamaan nopeasti muuttuviin kriiseihin.
Yhteisöjen toiminta ja rakenteet	Vahvistaa paikallista omaehtoisuutta, mutta osaamis- ja resurssierot tulee tasapuolistaa, koska toiminta voi pirstoutua.	Mahdollistaa tasaisemman laadun, skaalautuvuuden, paremman koulutuksen ja resurssien kohdentamisen.	Tukee yhteistyötä ja osaamisen jakamista alueilla ilman, että paikallinen omistajuus heikkenee. Muutos voi kuitenkin jäädä osittaiseksi.
Yksilöt ja arki	Apu voi käynnistyä nopeasti joillakin alueilla, mutta avun laadun ja saatavuuden varmistamiseksi vaaditaan vahvaa koordinaatiota.	Kriisitilanteissa apu on nopeaa ja tehokasta. Arjessa ennaltaehkäisevä ja joustava tuki mahdollistaa avun saannin.	Matalan kynnyksen apu säilyy vahvana. Uusien tarpeiden huomiointi vaatii panostuksia erityisesti digitaalisiin ratkaisuihin.
Muutoskyky ja luottamus	Perustuu vahvaan paikallis-identiteettiin, mutta luottamus ja toimivuus vaihtelevat alueittain ja yhteinen suunta tulee vahvistua.	Vastaa viranomaisten odotuksiin ja lisää luottamusta kriiseissä. Aiheuttaa muutoksia vapaaehtoisten ja henkilöstön keskuudessa.	Koetaan turvallisena ja realistisena. Riskinä on, että liian pieni muutos johtaa myöhemmin pakotettuun isompaan uudistukseen.